

Az országos kompetenciamérés ÚJ tartalmi kerete

2017. október 03-án a Magyar Közlöny 160. számában megjelent 24/2017. (X. 3.) Egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló EMMI rendelet, melynek 1. melléklete tartalmazza a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelethez 3. mellékletének módosítását.

Ez a 3. melléklet az országos kompetenciamérés tartalmi kereteit határozza meg szövegértés és matematika témakörben

A régi tartalmi keret 2012.09.01. óta változatlan tartalommal képezte a 20/2012-es EMMI rendelet 3. mellékletét, amely most módosításra került.

Jelen elemzésünkkel az a célunk, hogy felhívjuk a figyelmet a változásokra, kiemeljük azokat, de az elemzés elolvasása nem helyettesítheti az eredeti szöveg átolvasását így kérjük azt is tegyék meg!

Az első szembeötlő változás, hogy a két tartalmi terület az eddigiekhez képest fordított sorrendben kerül tárgyalásra és lényegesen rövidebb terjedelemben, és sokkal strukturáltabban, mint az előzőekben.

Szövegértési tartalmi keret

Míg a régi melléklet részletesen taglalta a szövegértési kompetenciák mérésének szükségességét, a szöveg jellemzőit, a szövegértési teszt összeállításának szempontjait, az egyes szövegtípusok és gondolkodási műveletek jellemzőit - addig az új mellékletben csupán egy rövid szövegértési képesség definíciót, egymondatos jellemző-meghatározást valamint a szövegtípusok felsorolását találjuk.

A szövegtípusok csoportosítása két szempont szerint is megtörténik.

Az egyik a szöveg célja szerinti - ez eddig is szerepelt a mellékletben – de az elnevezések két esetben is változtak.

Szövegtípusok (cél szerint)	
RÉGI	ÚJ (2017.10.03-től)
<i>Elbeszélő</i>	<i>Élményszerző</i>
Magyarázó	Magyarázó
<i>Dokumentum</i>	<i>Adatközlő</i>

Ezek egyenlő (1/3) arányokban fordulnak majd elő a feladatsorokban.

Újdonságként megjelent egy új csoportosítás: a formai szempont szerinti. Ez lehet „folyamatos” és „nem folyamatos és kevert”. A folyamatos 2/3, míg a másik 1/3 arányban jelenik majd meg a tesztekben.

A gondolkodási műveletek változatlanul maradtak. Hosszas taglalásuk is kikerült a mellékletből, csupán felsorolják ezeket.

- a szöveg információinak azonosítása, visszakeresése;
- a szövegben lévő logikai és tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése;
- a szöveg egészének, egy részének vagy konkrét tartalmi elemeinek, továbbá stiláris jellemzőinek és a szöveg üzenetének értelmezése.

A szövegértési feladatsorok tesztmátrixa a három különböző évfolyamra vonatkozó 3 táblázat helyett egyben jelenik meg, ami kissé megnehezíti az áttekintést, de tartalmában változatlan maradt.

A feladattípusok az eddigi 3 helyett 5 kategóriába lettek sorolva a Feleletválasztás kategória cizellálása által.

Feladattípusok	
RÉGI	ÚJ (2017.10.03-től)
Feleletválasztás	Egyszerű választás
	Igaz-hamis
	Sorrendbe állítás
<i>Nyílt rövid</i>	<i>Nyílt rövid</i>
<i>Nyílt hosszú</i>	<i>Nyílt hosszú</i>

Újdonság, hogy a feladattípusok arányának meghatározása kikerült a rendeletről.

Matematika tartalmi keret

A matematika kompetenciák mérésének szükségessége nem kerül részletes taglalásra. A tartalmi területek változatlanok maradtak.

- mennyiségek, számok, műveletek;
- hozzárendelések, összefüggések;
- alakzatok, tájékozódás;
- statisztikai jellemzők, valószínűség.

Az egyes tartalmak tételesen fel vannak sorolva, jobban beazonosíthatók.

A **Mennyiségek, számok, műveletek** területben új elemként konkrétan megfogalmazásra került a normálalak, jelölve, hogy csak 8. és 10. évfolyamon szerepel majd, csakúgy mint a hatvány és a négyzetgyök.

Nevesítve lett a százalékszámítás, a százalékos arány, az arányszámítás, a számítások geometriai alakzatokkal és a maradékok vizsgálata.

Hozzárendelések, összefüggések területen az eddig lévő 7 témakörből 3 törlésre került („Szöveges egyenletek”, „Halmazok” és a „Logika” témakör), míg a Szabályjátékok helyett Sorozatok lett az új elnevezés.

Az egyenes és fordított arányosság csak 8. és 10. évfolyamon szerepel majd, és a sorozat elemeinek összege csak összegképlet nélkül megoldható feladatban szerepelhet.

Az **Alakzatok, tájékozódás** témakörben (Régi elnevezése: Alakzatok síkban és térben) az eddigiekhez képest csökkent a kategóriák száma (5-ről 3-ra), de a tartalom megmaradt, csak másképp csoportosították azokat. A síkbeli transzformáció 6. évfolyamon csak szemlélet alapján jelenhet meg. Új fogalomként szerepel a „Befoglaló test” (Olyan test, amelynek minden dimenziója nagyobb egy adott térbeli alakzat megfelelő dimenzióinál.)

A **Statisztikai jellemzők, valószínűség** témakör az eddigiekhez képest kibővült a Halmazok és Logika elemekkel.

Kombinatorikai számításokat 6. évfolyamon csak kis elemszámmal kell végezni.

Kikerült a rendeletből, hogy az egyes tartalmi területek tantervi területekhez való hozzárendelése.

A Gondolkodási műveletekben is van némi változás:

Gondolkodási műveletek	
RÉGI	ÚJ (2017.10.03-tól)
Tényismeret és rutinműveltek	Tényismeret és egyszerű műveletek
Modellalkotás, integráció, különböző műveletek integrálása	Alkalmazás, integráció
Komplex problémák megoldásai és az eredmények kommunikálása	Komplex megoldások és értékelés

Tényismeret és egyszerű műveletek gondolkodási területen új elemként megjelent a „Műveletek eredményének felismerése” és kikerült a régi a „Rutinproblémák megoldása”, ami alatt az iskolában begyakorolt algoritmusok végrehajtása”-t értették.

Az **Alkalmazás, integráció** területből kikerült a modellalkotás, ami a régi változatban a következőképpen volt meghatározva:

„Modellalkotás a problémát leíró egyenletrendszer megoldása, grafikonon vagy algebrai kifejezésekkel megjelenített összefüggések összekapcsolása a valós problémával, bizonytalan kimenetelű eseményekhez valószínűségi modell megoldása, összetett alakzatok modellezése.

A **Komplex megoldások és értékelés** gondolkodási terület továbbra is az eddigi elnevezéssel szerepel, de az egyes alterületek megfogalmazása jelentősen változott, tárgyyszerűbb lett.

A matematika feladatsorok Tartalmi területek/ Gondolkodási műveletek tesztmátrixa a három különböző évfolyamra vonatkozó 3 táblázat helyett egyben jelenik meg, ami kissé megnehezíti az áttekintést. Tartalmában annyit változott, hogy a 6. évfolyamon a Komplex megoldások/Alakzatok, tájékozódás aránya 5-10%-ról 3-5 %-ra csökkent.

10. évfolyamon A Komplex megoldások gondolkodási műveletek az eddigi 20-25%-ról 20-30%-ra változott, vagyis nagyobb mozgásteret kapott.

A feladattípusok nem változtak. Érdekességként megjegyzem, hogy matematika feladatoknál nincs „sorrendbe állítás” feladattípus.

A feleletválasztásos és a nyílt végű feladatok aránya némileg módosult, de kevésbé szabályozott, a feladatlap összeállításánál nagyobb mozgásteret hagy a készítőknél.

Feladattípusok		Feladattípusok aránya	
		RÉGI	ÚJ (2017.10.03-től)
Feleletválasztás		60%	55-65%
Nyílt végű			35-45%
	rövid válasz	20%	
	több lépéses válasz	20%	